

Брой 6-7, 2009

Център Амалипе

Месечен бюлетин

WWW.AMALIPE.COM

В броя:

[НАБЛЮДАТЕЛ–
Стартира кампания “Не продавам гласа си”

Европейският комитет по социални права реши, че България нарушава правото на социално подпомагане

IV-тото заседание на Комитета за наблюдение на НСРР

Roma Fashion

Конференция за селската бедност в Будапеща

Пето заседание на КН на ОПАК

[АКЦЕНТ НА БРОЯ:

Парламентарни избори 2009: Какво предлагат политическите партии за ромите

[КНЕРЕ (У ДОМА)

Платформа за създаване на проекти – първи оценки и перспективи за развитие

Създаване на модел за намаляване на отпадането от училище на ромски деца

Работилница за идеи “Успешни практики за намаляване на отпадналите ромски ученици”

[УЧИЛИЩЕ

Зелено училище

заедно с децата на Търново на 1 юни

С деца на море

Срещи с родители от Шереметя и Малки чифлик

Занимания трогателни с децата любознателни

НАБЛЮДАТЕЛ

СТАРТИРА КАМПАНИЯ “НЕ ПРОДАВАМ ГЛАСА СИ”

Национална кампания “Не продавам гласа си!” се проведе от 29 юни до 4 юли. Тя бе инициирана от Институт “Отворено общество” – София, Националният демократически институт и Клуба на завършилите стажантската програма за млади роми към Народното събрание. Във В. Търново кампанията бе проведена от Център “Амалипе”.

Кампанията включваше разпространението на флаери и плакати, както и обхождане “от врата на врата” в някои от ромските махали. Тя се реализира в

в София, В. Търново, с. Камен, Монтана, Разград, Стара Загора, Бургас и др. Кампанията бе оповестена на специална пресконференция в София на 28 юни, на която присъстваха нейните основни инициатори

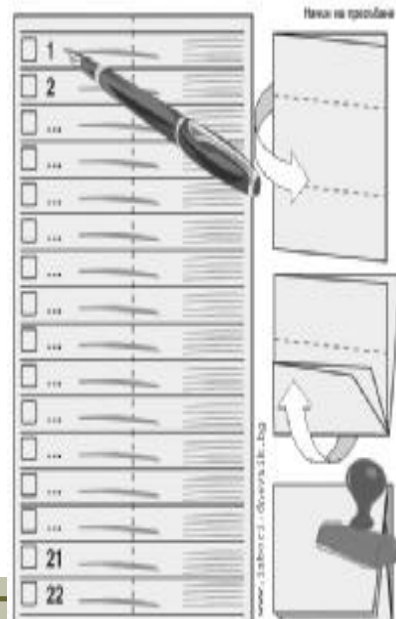

Продължава на с. 2

АКЦЕНТ НА БРОЯ

ПАРЛАМЕНТАРНИ ИЗБОРИ 2009: Какво предлагат политическите партии за ромите

И на тези избори темата за интеграцията на ромите не успя да влезе в същинския политически дебат. Може би защото такъв почти нямаше (играта на “тука има – тука няма”, завоалирана зад посланията “ако гласуваш за Х печелиш У” трудно може да бъде определена като политически дебат) или защото политиките така и не разбраха, че темата за ромската интеграция е твърде различна от темата за покупко-продажбата на гласове. Връзка между двете има, но в никакъв случай няма препокриване: изследване на НЦИОМ, оповестено от Асоциация “Прозрачност без граници” ясно показва, че голямото мнозинство от ромите (над 80 %) не продават гласа си и не само роми продават гласа си (подобна тенденция има сред много млади хора, да не говорим за т.нар. “корпоративен вот”, който като брой многократно надминава купените ромски гласове). Връзката между двете теми е поразително различна: докато политическите партии не се ангажират реално с интеграцията на ромите,

Продължава на с. 4

Продължава от с. 1

СТАРТИРА КАМПАНИЯ “НЕ ПРОДАВАМ ГЛАСА СИ”

тори. На нея Деян Колев уточни, че проведено от НЦИОМ проучване ясно показва, че не само роми продават гласа си и далеч не всички роми продават гласа си. Проблемът се корени в неспособността на политическата система да се отвори към широки групи от граждани, които се чувстват непредставени – младите хора, ромите, хората с увреждания и т.н.

Докато политическите партии живеят свой собствен живот и не създават механизми за включване на всички по-големи обществени групи ще сме свидетели на това как хора продават гласа си и как на всеки нов избор се появяват нови партии – посочи Колев. Според Атанас Стоянов от Център Амалипе, който е един от най-активните членове на Клуба на завършилите стажантската програма за млади роми към НС кампанията “Не продавам гласа си!” ще покаже, че младите образовани роми имат будна гражданска съвест и капацитет поне частично да намалят практиката на покупко-продажба на гласове. Пълното и премахване обаче е в ръцете на политическите партии, които купуват гласове.

Кампанията “Не продавам гласа си!” следва кампанията “Не продавай гласа си!”, организирана от Център “Амалипе” през 2007 г. Репортажът на bTV за кампанията вижте

на <http://amalipe.com/> новини

IV-ТОТО ЗАСЕДАНИЕ НА КОМИТЕТА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ /КН/ НА НАЦИОНАЛНАТА СТРАТЕГИЧЕСКА РЕФЕРЕНТНА РАМКА. /НСРР/

Плащания в размер на над 80 млн. лв. по седемте оперативни програми на Европейския съюз за шестте месеца на 2009 г. отчете годишния доклад на IV-тото заседание на Комитета за наблюдение на НСРР. Стартирали са 89 процедури за предоставяне на средства от структурните фондове, възлизали на близо 4,9 млрд. лв. Сключени са 1380 договора, по които са извършени плащания за над 43 млн. лв., разпределени по седемте оперативни програми. Само за периода от януари до май т.г. броят на сключените договори е 397, при реално извършени плащания за над 80 млн. лв. НК на НСРР обсъди и плана с предстоящите дейности за 2009 г. съгласно който за седемте оперативни програми ще бъдат открити процедури за предоставяне на 4,1 млрд. лв. от фондовете на ЕС.

През 2008 г. Център Амалипе получи статут на наблюдател в Комитета за наблюдение заедно с още 2 неправителствени организации след обявена процедура. Следвайки избора, проведен от независимите ромски организации на 16 юни 2007 г. в гр. София, представител на Център Амалипе в КН е Мария Методиева.

На 8 май в Централния военен клуб в София се състоя спектакълът ROMA FASHION. Дефилето беше съпроводено с оригинална ромска музика и поезия от целия свят. Спектакълът е изложба на автентични женски ромски дрехи от цял свят, както и тяхната интерпретация в съвременната мода, придружена с гласовете на международна ромска музика и поезия.

Продължава на с. 3

ПЕТО ЗАСЕДАНИЕ НА КН НА ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА “АДМИНИСТРАТИВЕН КАПАЦИТЕТ”

На 11 юни в “Гранд Хотел София” се проведе петото официално заседание на КН на ОПАК, участниците в което се обединиха около становището, че България има значителен прогрес по ОПАК. На заседанието беше представен и годишния доклад за изпълнение на програмата за 2008 г., който отчита, че над 30% от средствата по програмата, предоставени от Европейския социален фонд, вече са контракувани. В Петото заседание на КН на ОПАК за първи път

участваха и **новоизбраните представители на неправителствения сектор, които ще бъдат наблюдатели в Комитета.** След предварително проведена процедура три ромски организации бяха одобрени за участие в област «организации, работещи за добро управление»: Център Амалипе, Асоциация «Интегро» и Сдружение “Разнообразни и равни”. Те избраха за свой представител в Комитета Димитър Димитров.

КОНФЕРЕНЦИЯ ЗА СЕЛСКАТА БЕДНОСТ СЕ СЪСТОЯ В БУДАПЕЩА

Селската бедност е важен аспект на бедността в Европа тъй като селските райони обхващат по-голямата част от територията на Европа и включват повечето европейски жители. В някои държави-членки на ЕС рискът от бедност в селските райони е двойно по-голям от този в градовете. Как да се справят с бедността в селските райони дискутираха политици, администратори от Европейската комисия и правителствата на държавите-членки, представители на НПО, университетски учени и изследователи. Това се случи по време на конференция, организирана от ГД “Заетост, социални въпроси и равни възможности” на Европейската комисия и Министерство на социалните въпроси и заетостта на Унгария. Конференцията се проведе на 11 и 12 юни в Будапеща. По време на конференцията бе представено и дискутирано специално Изследване за бедността и социалното изключване в селските райони, финансирано от ЕК.

Въпреки че ромите не бяха отделени като специална тема на конференцията, много от изказалите се поставиха въпроса за бедността и социалното изключване на ромите в селските райони. Унгарският министър на социалните въпроси Ласло Херцог посочи, че ромската бедност е централна тема в усилията за преодоляване на селската бедност в Унгария. Ромската бедност трябва да бъде адресирана чрез мерки за социално включване, антидискриминация и целенасочени мерки за регионално развитие на най-изостаналите райони, които са преимуществено населени с роми – посочи министър Херцог. Андор Урмош, координатор на ромските програми в Унгария поясни специалните мерки, които правителството предприема за да се преодолее социалното изключване на ромите. Деян Колев (Център Амалипе) постави въпроса за липсата на мерки, насочени към интеграция на ромите в Плана за развитие на селските райони в България. В резултат на това Плана за развитие на селските райони по никакъв начин не подпомага социалното включване на ромите в селата, поясни Колев. Като пример той посочи формираните преди месец Местни инициативни групи по Приоритетно направление 4 на Плана: от 90 МИГ-а само в един участва ромска организация, макар че роми живеят в почти всички от одобрените 90 общини. Бисер Алеков от ЕРГО подчерта, че ромите са дискриминирани и обезвластени, което предопределя тяхното неравнопоставено положение. Участниците отправиха препоръки за спешни промени в изпълнението на Плановите за развитие на селските райони, които да гарантират тяхното “отваряне” към ромите.

ЕВРОПЕЙСКИЯТ КОМИТЕТ ПО СОЦИАЛНИ ПРАВА РЕШИ, ЧЕ БЪЛГАРИЯ НАРУШАВА ПРАВОТО НА СОЦИАЛНО ПОДПОМАГАНЕ

В решение, оповестено на 6 август, Европейският комитет по социални права (ЕКСП) единодушно постанови, че България нарушава Европейската социална харта поради това, че не е успяла да изпълни задълженията си по нея, а именно – да обезпечи правото на всеки, който няма достатъчно доходи, да ползва социалното подпомагане, предоставяно от държавата. Решението е постановено по повод на колективна жалба, подадена от Европейския център за правата на ромите (ЕЦПР) през 2008 г., в сътрудничество с Българския хелзински комитет (БХК), отнасяща се до измененията, направени през 2006 и 2008 г. на Закона за социалното подпомагане, които драстично ограничават времето, през което гражданите могат да получават социална помощ. В жалбата се твърди, че тези ограничения имат незаконно и непропорционално голямо въздействие върху ромите, върху жените и върху други маргинализирани групи. Повече информация можете да намерите на www.errc.org

Roma Fashion

СПЕКТАКЪЛ ЗА КРАСОТАТА И МАГИЯТА НА РОМСКАТА КУЛТУРА

Спектакълът **Roma Fashion** е театрално модно ревю, което представя циганска мода от целия свят. Започва с традицията - пред зрителите оживяват характерни занаяти и облекла на ромските жени през вековете. Втората част на спектакъла проследява дългия път на циганите от Индия чак до Америка - невероятните черни поли на циганките от Финландия, носени и до днес, омагьосват пространството заедно с пъстрите поли от Румъния, Унгария и Аржентина. Страстният колорит на испанското фламенко и магията на руските романи допълват световната палитра. Трета,

Продължава на с. 4

Продължава от с. 3

завършваща част, представя дизайнери от България и чужбина с авторски облекла, вдъхновени от романтиката на “джипси-стила” в съвременната мода.

Инициативата Roma Fashion се осъществява от артистична група, съставена от хора на различна възраст, с различни професии и от различни етнически групи, обединени от желание за развитие и изразяване на творческия потенциал в българското общество.

Повече за спектакъла, костюмите и авторите можете да видите на www.romafashion.net, а части от самия спектакъл можете да гледате в YouTube и VBox.

КАКВО ПРЕДЛАГАТ ПОЛИТИЧЕСКИТЕ ПАРТИИ ЗА РОМИТЕ

последните ще се чувстват (с основание) непредставени от политическата система и ще са склонни да продават гласа си. Същото важи и за други големи обществени групи. Реалният ангажимент към интеграцията на ромите трудно може да бъде определен. При всички положения той включва ангажимент чрез предизборните платформи (колкото по-конкретен, толкова по-добре) и ангажимент за включване на ромите на избираеми места в листите, а в последствие – и в изпълнителната власт. Какво направиха в това отношение основните политически сили, участвали в предизборната кампания?

ПРЕДИЗБОРНИТЕ ПЛАТФОРМИ И РОМСКАТА ИНТЕГРАЦИЯ

Различните партии включиха интеграцията на ромите в различна степен и по различен начин в предизборните си платформи: повечето предпочетоха пълното ѝ премълчаване / пропускане, други включиха отделни положения, имаше и изработване на цялостни платформи за интеграция.

През 2005 г. БСП се превърна в първата партия, приела цялостна предизборна платформа за интеграция на ромите, носеща наименованието “За ромите, за България”. През 2009 г. партията не изработи своя “ромска платформа”, не отмени и не обнови предходната. В Предизборната платформа на Коалиция за България темата за интеграция на ромите не бе включена. Главата “За активна социална държава” от предизборната платформа поставя акценти и спрямо някои специфични групи като младите семейства, хората с увреждания, безработните, “най-уязвимите”, но като цяло пропуска да спомене ромите. Същото важи и за останалите глави в платформата.

На дебат, проведен в София на 28 юни, Мирослав Попов, съветник на председателя Станишев отново посочи, че “ромската интеграция е социална интеграция”. В същото време стана ясно, че разбирането на столетницата за “социална интеграция” се разминава от концепцията за “социалното включване” (social inclusion) на Европейската комисия. Последната разглежда включването като триединство на заетост, анти-дискриминация и предоставяне на равни възможности (включително чрез т.нар. “утвърждаващи действия” (affirmative actions), преведани не особено точно като “позитивна дискриминация”), докато за БСП темата за анти-дискриминацията е нежелана, а за “утвърдителните действия” е почти табу.

Предизборната платформа на ДПС също не включва въпроса за ромската интеграция. В отделните приоритети на платформата – земеделие, образование, национална сигурност – ромите не са споменати. В същото време Платформата съдържа (особено в приоритетна област “Образование”) положения и конкретни текстове, които биха благоприят-

Продължава на с. 5

КАКВО ПРЕДЛАГАТ ПОЛИТИЧЕСКИТЕ ПАРТИИ ЗА РОМИТЕ

ствали интеграцията. Такива са например предложението обвързване на делегираните училищни бюджети с реално извършените образователни дейности в училище, с гарантирането на равния достъп на уязвимите групи и с развитието на училищната мрежа по начин, който запазва съществуването и развитието на по-малките населени места. Третирането на въпроса с отпаднащите ученици не само като социален, но и като въпрос за превръщане на училището в привлекателен център е по-надеждна основа за справяне с отпадането в ромската общност от предоставянето на “кифла и чаша топло мляко” и т.н. Евентуалното изпълнение на предвиденото би подпомогнало процеса на образователна интеграция, но страда от едностранчивостта на изцяло “генерализиращия” подход: засяга само отделни аспекти на образователната интеграция и го прави по начин, който не гарантира, че ромите ще бъдат ефективно достигнати (т.е. липсва допълването му с целенасочен, “таргетиращ” подход).

ДПС не участва в организираните предизборни дебати по отношение на ромската интеграция. Както през предизборната кампания, така и през предходните 4 години представителите на Движението предпочитат да по-скоро да мълчат по тези въпроси (въпреки че контролираха важните институции, имащи отношение към въпроса – НССЕДВ, Дирекция “ЕДВ” и др.)

Третата управляваща партия – НДСВ – също не включи специфични предложения, насочени към интеграция на ромите в своята предизборна платформа, озаглавена “Живот по правилата – политиката, от която се нуждае България”. Остава съмнително доколко предвидените нео-либерални мерки в отделните ключови за интеграцията сфери (напр. образованието) ще благоприятстват макар и по индиректен начин интеграцията или по-скоро ще влошат допълнително състоянието на най-уязвимите, което бе практиката през предходните години. По време на дебата “Очаквания за активно включване на ромската общност...” на 28 юни, представителят на НДСВ Ясен Янев (заместник-министър на труда, който бе и най-високопоставеният участник в дебата) потвърди ангажимента на НДСВ към изпълнението на инициативата Десетилетие на ромското включване и на Рамковата програма за интеграция.

На ниво “предизборна платформа” основната опозиционна партия ГЕРБ разглежда ромската интеграция сравнително детайлно и обхватно. В основния си предизборен документ “Програма на ПП ГЕРБ за европейско развитие на България” (преди всичко в главата “Активна социална политика”) са намерили

място предложения за ускоряване на икономическата, социалната и образователната интеграция на уязвимите групи, както и за превенция на дискриминацията. Те са развити в някои от т.нар. “секторни платформи” на партията – най-вече в социалната и образователната. ГЕРБ прие и цялостна платформа за интеграция, озаглавена “Активно участие на ромите в политиката за ромите”, изработена на експертен принцип от водещи ромски НПО. Тя съдържа идеи и приоритетни мерки в няколко ключови за интеграцията области – образование; жизнен стандарт, подкрепяща среда и равни възможности; жилищни условия и инфраструктура; здравеопазване; култура, деца и младежи. Мерките, предлагани в посочените области обобщават успешни пилотни модели, създадени през предходните години от НПО и общини, като са насочени към превръщането им в устойчива национална политика. Платформата съдържа и четири новаторски неща. Първото е, че предлага програмно финансиране на интеграционната политика – чрез средства от републиканския бюджет (делегирани на ключовите министерства) и на европейските фондове (основно чрез оперативните програми “Развитие на човешките ресурси”, “Регионално развитие” и Програмата за развитие на селските райони). Второ, предложено е нормативно обезпечаване – приемане от Народното събрание на стратегически документ за интеграция и от Министерски съвет на оперативен документ. Трето, предложени са механизми за изпълнение на интеграционната политика, които предвиждат засилване на капацитета в ключовите министерства (създаване на дирекции в тях) и промяна в структурата на настоящия НССЕДВ. Четвърто, предложени са механизми за участие на организациите и на общините в изпълнението на интеграционната политика.

Това, което не стана ясно от участието на ГЕРБ в дебата “Очаквания за активно включване на ромската общност...” е доколко устойчив ще е ангажиментът на партията за изпълнение на тази програма, създадена от гражданските организации – особено в условията на евентуално коалиционно управление.

Синята коалиция не включи в своята предизборна платформа специфични предложения, насочени към интеграция на ромите. Като част от предизборно споразумение на коалицията с партия “Щит” (една от ромските партии) се предвижда Коалицията да работи за създаване на Държавна агенция за малцинствата. Този ангажимент бе повторен от Радан Кънев, член на предизборния щаб на сините по време на дебата “Очаквания за активно включване на ромската общност...”. Р. Кънев посочи също така, че основното в дейността на коалицията по отношение на ромската

КАКВО ПРЕДЛАГАТ ПОЛИТИЧЕСКИТЕ ПАРТИИ ЗА РОМИТЕ

Продължение от стр.5

интеграция ще бъде преодоляването на дискриминацията и на сегрегацията на ромите.

Ромската интеграция не присъства експлицитно и в платформите на останалите партии, показали шансове за влизане в парламента – Лидер с Новото време, РЗС и Атака. По време на предизборната кампания направи впечатление по-меката - в сравнение с 2005 г. – реторика на Атака спрямо ромите. В изявленията си преди европейските и преди националните избори един от изтъкнатите активисти на РЗС Атанас Семов многократно повтаряше като сериозна заплаха пред българската нация това, че тя е с “най-висок процент на циганската раждаемост”. Лидер с Новото време не оповестиха нещо по темата, въпреки че на изборите за европейски парламент коалицията постигна завидни резултати в някои ромски квартали.

РОМИТЕ В ЛИСТИТЕ НА ПОЛИТИЧЕСКИТЕ ПАРТИИ

Скромното присъствие на роми в листите на основните политически партии не е изненада и продължава традицията от всичките години на прехода. В почти всички състави на Народното събрание от 1990 г. е имало роми. Тази картина няма да се промени през идните четири години.

БСП води убедително като готовност да предложи избираеми позиции на роми и най-вероятно ще бъде единствената партия с ром / роми – депутати. Това в голяма степен се дължи на подписаните коалиционни споразумения с Партия Рома и Партия Евророма. Лидерът на Рома и депутат от последните 8 години Тома Томов най-вероятно ще продължи кариерата си в парламента – той е втори във Враца. Две места бяха предоставени на Евророма – второ в Пловдив-област и четвърто в София област (едното е по-скоро избираемо, другото – по-скоро неизбираемо, но изборите ще покажат). Извън тези коалиционни споразумения БСП предоставя второ място в Шумен на координатора на Десетилетието Баки Хюсеинов: макар че през 2005 г. левицата не успя да избере двама свои представители в този район, шансове за ромския лидер все пак съществуват.

ДПС избра друга стратегия – включване на множество ромски активисти (преди всичко местни лидери) на неизбираеми места, особено в райони, които са “слаби” за движението. В повечето от тях ДПС досега не е имало депутат. Опитът от 2005 г., при който движението предостави водаческо място на ром във Видин и за малко не вкара депутат от ромски произход очевидно няма да бъде повторен.

Синята коалиция предоставя второ място на ромския

си партньор ЩИТ в Сливен. Доколко то е избираемо ще покажат изборите. Коалицията включва и роми на позиции, които са на практика неизбираеми – в Пазарджик, Монтана и т.н.

Въпреки добре развитата си предизборна платформа за интеграция на ромите и въпреки че на местните избори излъчи общински съветници от ромски произход в ключови градове като София, Сливен и др., ПП ГЕРБ не включва роми на избираеми места в листите си.

НДСВ също не включва роми на избираеми места – за разлика от 2001 и 2005 г. Не е изненада и неучастието на роми в листите на Атака, Лидер с Новото време и РЗС. Заявка за включване на роми в изпълнителната власт по време на предизборната кампания направиха ПП ГЕРБ, БСП и Синята коалиция. С оглед на това, че формирането на правителство все още е предстоящо и то най-вероятно ще бъде коалиционно, трудно може да се гадае дали в него ще има заместник-министри или министър от ромски произход.

Както посочих, предразсъдък е да се смята, че мнозинството от ромите продават гласа си, както и това, че само ромите продават гласа си. Но е факт, че ромите имат малко основание да вярват безрезервно на политическата система – малко партии включиха предизборни послания, насочени към интеграция на ромите в платформите си; още по-малко от тях ще излъчат роми в парламента. “Затвореността” на партиите към големи групи от български граждани (напр. към ромите, които представляват поне 10 % от българското население) ще продължи да възпроизвежда два феномена – “покупко-продажбата” на гласове и появата на нови партии на всички нови избори. Разрешаването на тези проблеми е в ръцете на политическата система.

**ПЛАТФОРМА ЗА СЪЗДАВАНЕ
НА ПРОЕКТИ – ПЪРВИ ОЦЕНКИ
И ПЕРСПЕКТИВИ ЗА РАЗВИТИЕ**

Как интеграцията на ромите може да бъде стимулирана чрез обявените в момента конкурси по Програмата за развитие на селските райони и Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” дискутираха участниците в семинар “Платформа за създаване на проекти – първи оценки и перспективи за развитие”. Той се проведе на 17 и 18 юли и бе организиран от Център „Амалипе” и Институт „Отворено общество” в рамките на проект ПЛАТФОРМА. Участниците определиха като най-неотложно предизвикателство включването на ромски експерти и НПО в създаващите се Местни инициативни групи (МИГ) по подхода ЛИДЕР на ПРСР. Срокът за кандидатстване там е 4 септември, като за изграждането на МИГ се изисква публично-частно партньорство между общинска администрация, НПО и местен бизнес. Всеки одобрен МИГ ще получи 2 млн. за изпълнение на малки проекти, насочени към подобряване на качеството на живот в съответната община. Участниците се обединиха около идеята, че включването на ромски експерти и на ромски НПО в създаващите се МИГ-ове ще е предпоставка те да реализират малки проекти за подобряване на качеството на живот и в ромските квартали и населени места; бяха набелязани конкретни стъпки как това да бъде реализирано. Предстоящият конкурс за стимулиране на образователната интеграция по мярка 4.1 на ОП „Развитие на човешките ресурси” представлява друга добра възможност. Участниците дискутираха типове проекти, които могат да се представят с оглед подобряване на качеството на образование на ромските деца.

По време на заключителната сесия участниците формулираха идеи за нови конкурси, които могат да бъдат обявени по ОП „Развитие на човешките ресурси”. Тези идеи ще бъдат формулирани и внесени в Комитета за наблюдение (където ромските организации са представени от наблюдател и зам-наблюдател) като в процеса ще бъдат консултирани и включени Управляващия орган и Междинните звена по Програмата.

По време на семинара се проведе и второто заседание на УК на проект ПЛАТФОРМА. На него бе отчетен напредъка по проекта и начините за подобряване на изпълнението му. Дискутиран бе и въпроса за привличането на повече ромски експерти в процеса на консултиране на проекти. Първите резултати сочат, че през първите 6 месеца от началото на инициативата са получени над 120 заявки. Една трета от проектните идеи са получили консултации или са в процес на консултиране.

**СЪЗДАВАНЕ НА МОДЕЛ ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА
ОТПАДАНЕТО ОТ УЧИЛИЩЕ НА РОМСКИ ДЕЦА**

Ранното напускане на училище е една от основните предпоставки за икономическото изключване на ромите. Отпадащите от основните училища са най-голямата група на напускащите преждевременно

училище: почти 99,7 % от децата на България постъпват в 1-ви клас, но едва 84 % са те в прогимназиален етап, а в 8-ми клас те са едва 7,8 %. Т.е. две трети от ромските деца отпадат преди да вземат най-ниската образователна степен – основно образование.

Причините за това не са само икономически или езикови затруднения и проблемът с отпадането в основните училища няма да бъде разрешен само чрез предоставяне на “кифла и чаша топло мляко” и други социални мерки. Необходими са дълбоки промени в учебното съдържание, насочени към включване на интеркултурно образование, умения за живот и интерактивни методи на преподаване, както и системна работа с ромските родители с цел ангажиране с образованието на децата.

От 2002 г. Център “Амалипе” изпълнява програмата “Ромския фолклор в българското училище”. В нейните рамки бяха генерирани успешни местни практики за намаляване и спиране на отпадането от училище. Необходимо е опитът от тези практики да бъде обобщен и да бъде формулирана цялостна програма за намаляване на отпадането сред ромските деца.

За да постигне тази цел Център “Амалипе” започва проект “Създаване на модел за намаляване на отпадането на ромските деца от училище”. Той е финансиран от Фондация “Америка за България”. Проектът ще бъде реализиран от юли до октомври 2009 г. Целта на проекта е да създаде цялостна програма за намаляване на отпадането на ромските деца от училище, обобщаваща опита натрупан от учители и експерти в рамките на проект “Ромския фолклор в българското училище” и други инициативи в интеркултурното образование. Програмата ще включва педагогически мерки, мерки за овластяване на родителите и др.

**РАБОТИЛНИЦА ЗА ИДЕИ
“УСПЕШНИ ПРАКТИКИ ЗА НАМАЛЯВАНЕ
НА ОТПАДНАЛИТЕ РОМСКИ УЧЕНИЦИ”**

36 учители и директори от основни училища от страната дискутираха как да бъде намалено и спряно отпадането на ромски деца от училище по време на тридневен семинар, който се проведе от 26

до 28 юли в хотелски комплекс “Лесопарк” – Лясковец. Семинарът бе организиран от Център “Амалипе” с подкрепата на Фондация “Америка за България”. Модератори на семинара бяха Мариана Банчева (МОН), Боян Захариев (Институт “Отворено общество”), доц. Мария Баева (СУ “Св. Климент Охридски”) и Деян Колев (“Амалипе”). Специални гости бяха американката Сара Перин и експерта от Бенин Луис Айетола, които споделиха практики от своите държави.

Участниците представиха своя досегашен опит в организирането на различни дейности за привличане и задържане на ромските деца в училище. Оказа се, че в техните училища процесът на отпадане е намален чувствително, а в някои от тях – дори е спрял чрез пет типа дейности: въвеждане на интеркултурно образование (чрез СИП “Ромски фолклор”, извънкласни дейности и включване на интеркултурни знания в предметите от задължителната подготовка), сериозно включване на интерактивни техники в обучението, установяване на механизми за работа с родителите, организиране на подходящи извънкласни и извънучилищни дейности и включване на т.нар. “умения за живот”. Участниците представиха конкретен опит от своите училища в тази насока. След продължителни дискусии те изготвиха предложения за комплекс от педагогически дейности, чрез които може да се спре отпадането на деца от училище. Бяха формулирани и предложения за промяна в нормативната база, насоки за по-добра квалификация на учителите и идеи за промяна в системната среда, в която функционират училищата. Предстои изработването

и отпечатването на педагогически пособия на базата на дискутираните предложения. През следващата учебна година те ще бъдат приложени в 30 пилотни училища.

**ЗЕЛЕНО УЧИЛИЩЕ
ЗА ДЕЦАТА ОТ ВЕЛИКО ТЪРНОВО**

Център „Амалипе” проведе тридневно зелено училище от 2 до 4 юни, което бе част от Проекта „Въвеждане на интеркултурно образование и равен достъп до качествено образование в община Велико Търново”, съфинансиран от Европейския социален фонд по ОПРЧР. В инициатива участваха деца и родители от ОУ „Христо Смирненски”, с.Водолей, ОУ „Св. Иван Рилски”, с. Балван, ОУ „Васил Левски, с. Леденик, както и ОУ „П.Р.Славейков, гр. В. Търново. Децата отпочиваха и се забавляваха в хотел „Лесопарк” в близост до манастир „Св.Петър и Павел”, гр. Лясковец. Целта на зеленото училище бе както опознаване на децата от различните училища, така и изграждане на отношения между техните

Филмче за зеленото училище можете да видите на www.amalipe.com

родители. Това се случи чрез прилагането на разнообразни интерактивни методи, интересни занимания с интеркултурни елементи, както и разходка по екопътеката към Лясковския манастир. Постигнатите резултати са налице: сплотеност и приятелство между деца, учители и родители. Всички осъзнаха за пореден път, че единственият начин за активно и пълноценно развитие на детето е участието му в групови занимания и игри. „Вие надминахте всичките ни очаквания” сподели майката на малкия Влади от с. Водолей. С песен и обща снимка, с усмивки и много летни мечти се разделиха учениците от четирите училища с

обещание, че отново ще се видят на предстоящия леген лагер в курорта „Албена”. А до тогава ... остава да си прочетат книжките, които всяко дете получи като подарък за активно участие в мероприятията.

ЗАЕДНО С ДЕЦАТА НА ТЪРНОВО НА 1 ЮНИ

Велико Търново стана част от празненствата по случай Международният ден на детето. Събитието под надслов „Заедно за децата – децата заедно” се

отбеляза в парк „Марно поле” на първи юни и беше открито от кмета на града д-р Р.Рашев.

В празника се включиха всички социални организации във Велико Търново, включително и Център „Амалипе”. Освен нашата организация в събитието участваха и Център за социална рехабилитация и интеграция, ЦОП, Американския колеж „Аркус” и др. Денят, посветен на детето се отбеляза с много песни, игри и танци. Децата получиха и карта с послания за правата

на детето, както и шанс да се включат в предварително подготвените арт-ателиета за изработка на оригами и украшения, ‘млад художник’, ‘Рисун

Видеоматериала за 1 юни можете да видите на www.amalipe.com

ка върху тяло” и „Ние рисуваме нашите мечти”. Участие в празника взеха и децата от бараките на ул. “Алеко Константинов”, с които Център Амалипе провежда ежеседмични извънучилищни занятия в рамките на проект “Въвеждане на интеркултурно образование”, съфинансиран от ЕСФ по ОПРЧР. Те бяха и едни от най-активните участници.

Тази година празникът бе съпътстван и с благотворителен базар, в който участваха изработени материали от деца. Със закупуването на всяко „детско творение” посетителите спомогнаха за дооборудването на рехабилитационната зала на Дневния център за деца с увреждания във Велико Търново. Център Амалипе беше един от основните участници в детския базар, в който бяха изложени материали на децата, изявили се на Шестия детски ромски фестивал – 106 ОУ “Тригорий Цамблак” – гр. София, ОУ “Васил Левски” – с. Караджово, ОУ “Г.С.Раковски” – с. Болярци, както и продукти, изработени от учениците от СОУ “Неофит Рилски” – гр. Твърдица, ОУ “Н.Вапцаров” – гр. Бобовдол, СОУ “П. К. Яворов” – гр. Стралджа и др. Така благотворителната изложба се превърна в национална.

С ДЕЦА НА МОРЕ ...

От 22 до 26 юни децата от селата Балван, Водолей и Леденик, включени в проекта на Център Амалипе „Въвеждане на интеркултурно образование”, съфинансиран от ЕСФ по ОПРЧР, почиваха в Детски комплекс „Бригантина” в курорта „Албена”.

Детският лагер мина под надслов „Здрав дух в здраво тяло”. Нашата детска група е първата, която посещава детски лагер „Бригантина”, тъй като досега там са почивали само руски групи. Ето защо ръководството ни очакваше с голямо нетърпение и веселието започна още с пристигането ни. Неотлъчно до нас стоеше физкултурен отговорник (чичо Стефчо), който не ни остави да скучаем. Имаше безброй игри и изненади, в които взеха участие както български, така и руски деца. Денят започваше рано сутрин с гимнастика и крос в природния парк „Балтата”, намиращ се непосредствено до лагера. Програмата ни беше пълна - море, плажни забавления, волейбол, свободна борба, а следобедните часове се спускаха стремглаво по пързалката на басейна. След солените слънчеви дни идваше и ред на детската дискотека, която се оказва важен фактор за възникването на едно голямо международно приятелство. Наред със забавленията успяхме да се върнем с най-разнообразни грамоти за първи места. С голямо удоволствие можем да съобщим, че мачът България – Русия завърши с непоколебимото 6:2. Следващите две грамоти, които остават в летния ни архив, са от международния конкурс за най- добра рисунка на плажа. В него взеха участие деца от Русия, Украйна и България. Ние спечелихме конкурса за пясъчник с най-интересна идея - под формата на костенурка. Прибрахме и първо място с най-голяма конкуренция – за плажен замък. Търновската група спечели сърцата на журито с направата на крепостта „Царевей”, която нямаше равна по мащаб и изработка. Най-голяма заслуга за нея имаха децата от село Леденик.

Освен многото забави децата успяха и да изработят страхотни арт- изделия с цветен пясък и миди в клуб „Творчество”, което е едно от многото ателиета в детски лагер „Бригантина”.

И така.... Някак неусетно ..дойде времето, в което трябваше да се разделим с морето, да затворим и последната страница от нашата Морска приказка, в която вълни от солени детски усмивки и мечти, обвити в пясък се преплитаха, за да останат завинаги в спомените и сърцата ни. Да, това беше нашето Синьо лято. С морски тен и с много нови приятелства се завърнахме, макар че някои от нас наистина си признаха, че все още са там - под пухените облаци на „Бригантина”. Но за да усетите по-истински пясъка, слънцето, вълните и детските усмивки, най-добре вижте и видеоматериала на www.amalipe.com

**НАПРЕД НАУКАТА Е СЛЪНЦЕ,
КОЕТО ВЪВ ДУШИТЕ ГРЕЙ!
СРЕЩИ С РОДИТЕЛИ ОТ
ШЕРЕМЕТЯ И МАЛКИ ЧИФЛИК**

МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

**ЗАНИМАНИЯ
ТРОГАТЕЛНИ
С ДЕЦАТА
ЛЮБОЗНАТЕЛНИ**

През изминалите месеци в рамките на проект „Въвеждане на интеркултурно образование“ Център „Амалипе“ реализира активна дейност с родителите от селата Шереметя и Малки чифлик. Целта на срещите ни беше записването на повече ромски деца в масовите училища във В. Търново. Активно работихме и с директорите и учителите, които разясниха същността на образователната система, равнопоставеността на децата от различните етнически групи, както и извънкласните занимания, които се предоставят на децата. Трудностите, с които се сблъскахме бяха най-вече мотивационни, тъй като някои от родителите не виждаха смисъл в придобиването на качествено образование. Именно в тази насока концентрирахме усилията си, които се увенчаха с успех. Само тази учебна година от двете села във Велико Търново са записани дванадесет деца в основни училища, които предоставят и услугата занималня и организиран транспорт до училище. За многочленните семейства в неравностойно положение има и възможност за подпомагане по програма на SOS-детски селища, с които работим съвместно.

В помощ на децата от село Шереметя и тяхната социализация се провеждат и извънучилищни занимания, които се ръководят от учителката Нели Минева. На тях деца от различни възрасти изработват от подръчни материали пана, украси за стена и други материали, инспирирани от цветната детска фантазия. Подготвя се и изнасянето на сценка за петнадесети август в село Шереметя. Заниманията развиват таланта на децата и едновременно с това им дават нови знания; те свикват да работят в екип и се чувстват значими и забелязани. А какво по – хубаво нещо от това едно дете да се усмихне щастливо с книжка в ръка. В процеса работата ни с родителите от Шереметя и Малки чифлик се появи и идеята за провеждане на обучителни курсове за родители, които по една или друга причина не са успели да завършат образованието си. Тази дейност предстои да се реализира, но мотивира много родители, които с удоволствие биха учили заедно с децата си. Център „Амалипе“ ще продължи проследяването и развитието на записалите се деца, като ги включи и в други спомагателни обучителни дейности. Въдъхновени от децата, опиянени от книгите и заредени с ентузиазъм ще продължаваме да работим в името на знанието и в дух на единство.

Макар, че лятото е време за игри и забавления, Център „Амалипе“ не остави децата под парещите лъчи на слънцето, а организира допълнителни летни занимания по български език и математика. И тази дейност се реализира по Проект „Въвеждане на интеркултурно образование“. Намислихме да направим нещо като лятно училище за месец юли, което да затвърди и да даде нови знания на децата от квартал Картала във Велико Търново. Групичката наброяваше шест – осем деца, които посещаваха летните занимания по два-три пъти седмично. На ден имаха по два часа, като единият беше отреден за български език и четене, а другият за математика и усвояването на таблицата. Часовете се водеха от учителката г-жа П.Ламбева, която успя да обхване децата, макар че бяха от различна възрастова група. Резултатите са налице – много от децата подобриха значително четенето си и усвоиха таблицата за умножение. Добрите резултати говорят, че такива занимания трябва да продължат да се случват и през новата учебна година. Но по традиция август месец си е истинска ваканция, по време на която децата ще набират сили и енергия за предстоящата учебна година. разбира се има и някои абсолютни ентузиаста, които още от сега заявяват желание да четат и пишат, което е един оптимизиращ факт, аплодисмент за работата ни с тях и доказателство, че няма човек, който да не обича познанието – просто трябва да му се предостави по завладяващ начин.

**ВЕСЕЛА ВАКАНЦИЯ НА ВСИЧКИ И
ДО СКОРО В КЛАСНИТЕ СТАИ !**

ЦЕНТЪР ЗА МЕЖДУЕТНИЧЕСКИ ДИАЛОГ И ТОЛЕРАНТНОСТ „АМАЛИПЕ“

Велико Търново 5000, ул. „Христо Ботев“ 2, п.к.113

Тел/Факс: (062) 600 – 224, center_amalipe@yahoo.com, <http://amalipe.com>